

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Merceura si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sunat6ria.

Brasiovu 16/4 Deembre 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvani'a.

In locu de articulu conducatoru.

Am intielesu ca dela unu timpu inc6ce Redactiunii i s'a imputata f6rte greu publicarea mai multoru articuli numiti de fondu s6u conducatori. Toema bine, pentruc'a intr'aceea mai multe diete de a le monarchiei detersa publiculoi de t6ta clas'a si de t6te natiunalitatele materia f6rte bogata suplinit6re pe cateva luni de loculu articuloi conducatori, in catu bietii publicisti le sunt datori cu mare multiamita, pentruc'a acum in capu de 6rna le va mai reman6 si loru ceva timpu liberu pentru domino, schach, taroc, teatru, balu, ba inca si pentru castigarea panei de t6te dilele, 6ra d6ca totusi voru mai av6 6re de prisosu se voru arunca pe foiletone, voru sorie in acelea cate verdi si uscate, pentruc'a se faca pe 6meni a uita pe blastamat'a de politica, care se ocupa cu trebile patriei, cu drepturile cetatieniloru si cu calamitatile loru, cu tabelele de contributiune, cu n6u'a lege de inolamento, cu finantiale lui Plener si Larisch, cu statistic'a temniteloru, cu drumuri nefacute s6u parasite, cu minuat'a stare a scoleloru, cu cestiunile urbariale, — cu aliantie europena, cu trebsi6rele Rusiei din Galiti'a si Romani'a, cum si cu alte multe secaturi totu de felulu celoru enumerate, pe care nu trebue se le mai legamu inca si de nazulu romaniloru, pentruc'a prea intieptiesce au disu 6recan6u generalii rusesci Duhamel si Gortschakoff, cumca vlachiloru nu le trebuesce alta politica, decatu aceea pe care o face si pe sam'a loru cabinetulu rusescu, 6ra generalulu rusescu Hastord nu fara causa indetstulata a ridicatu in 1849 de asupra Brasiovulu pe culmea muntelui Temp'a o statua de p6tra cu inscriptiunea latina: *Rusia et Austria unita*. Deci vlachii se taca, se asculte orbesce si se nu se amestece in politica, pentruc'a au altii grij'a loru. —

Este inse o alta impregiurare fatala, care in timpurile n6stre face c'a se nu mai poti opri pe romani dela ocuparea cu trebile publice. In urmarea unei erori politice a barbatiloru vechi de statu o multime mare de romani au invetiatu cateva limbi europene, in care apoi citescu orice vreu ei; preste ac6sta totu din vin'a regimeloru au si romanii preste d6uadeci foi publice de t6ta col6rea, din care si iau si ei unu felu de educatiune politica si citescu t6te nimicurile c'a draculetii, in catu deca'i si opresi dela un'a d6ua, ei se intindu la alte n6ua diece, mai si calatorescu, audu, asculta, intr6ba multe de t6te, vinu apoi aoasa si spuun la ceilalti. Asi6 de ecs. romanii transilvani au datu in dilele trecute si preste desbaterile dietale din Moravi'a, 6ra intre acelea preste ouventarea dlui Sz6bel, la care multi au statu c'a inmarmuriti. Sciti ca dn. caval. Baltazaru Sz6bel nascutu si crescutu in Clusiu, stramutatu si casatoritu la Olm6tz, omu si invetiatu si bogatu, fostu membru alu senatulu imperialu, deputatu in diet'a Moraviei, mai are si pana in d'u'a de astadi 6resicare conecsiuni pe la Clusiu. Destulu atata, ca de unde pana unde acelu dn. B. Sz6bel in siedinti'a dietala morava dela 4 Dec. a. c. dupace premise, ca politic'a sistarii constitutiunii din 1861 ins6mna ruperea constitutiunii, apoi mai adause: „Transilvani'a, vechea fortareti'a imperialu catra resaritu f6 data prin prodiutiune (verr6therisch ausgeliefert), Croati'a f6 sacrificata la intrigele partitei maghiare ce se afla in minoritate; pop6rale fusera date in potestatea maghiariloru“ etc.

6re de unde scie dn. Sz6bel, ca Transilvani'a ar fi venduta? De unde atat'a curagiu de a spune t6te acestca pe faoia?

6ca in ce modu articulu de fondu, s6u dupa unii, articulu svatosi, au ajunsu a fi deocamdata de prisosu; romanii adica citescu acum la desbaterile dieteloru. — G. B.

Brasiovu 14 Dec. Mercuri in 12 dupa prandiu sosi aici Il. S'a D. comite alu natiunii sasosoi Conrad Schmidt fiindu intempinat de o deputatiune din sinulu magistratulu si din comunitatea centumviralu la orasielulu Codlea si salutatu de ac6sta deputatiune sitotudeodata si de comunitatea locala de acolo intie sunetele clopoteloru si intouarea imnulu, 6r' sosindu aici precedatu de unu banderiu de calareti in costumu natiunalu, din Codlea si din Ghimbavu, la intrad'a in Brasiovu, la biseric'a dela Bartolomeu, f6 primitu cu musica si intempinare din partea parochiulu localu si sosindu in cetate f6 salutatu de incl. magistratu, de comunitate, de antenorii comuneloru districtuale si de alte corporatiuni, precum si de corporatiunile besericesci ale comunitatiloru parochiane romano-catolice si greco-orientale, cari fara primite cu onnoscut'a amicitate, respondiendu d. e. deputatiunii romane in limb'a romana a precuventatoriulu d. protopopu Iosifu Baracu. Magistratulu si comunitatea, lu onorara in ospelulu Nr. 1 cu unu banchetu serbatorescu.

Eri t6ta diu'a s'a facutu restaurarea membriloru comunitatii in modulu urmatoriu:

Dupace ad. se desohisera pertractarile aceste prin o cuventare conducatori'a, ca dupa statulele natiunii sasosci are se se faca restaurarea, dela care statute nu se p6te face neoi oatu de pucina abatere, apoi s'a improspetatu si modalitatea alegerii. Se n'tielege esplicativu, cumca ad. din preotime si profesorime nu se p6te candida nimene, nu scimu dupa care § din statute. — Apoi se propusera din partea magistratulu totu cate 3 insi in candidatura pentru alegerea unuia, candu cate 2 sasi si 1 romanu, candu cate 2 romani si 1 sasu, candu cate 3 sasi si 6ra si dealtadata cate 3 romani, din cari se alegea cate 1. Trebue se recunoscemu unu mare simtiu natiunalu, ce insufletiesce pre fratii nostri sasi, pentruc'a ei candu 6ra candidatura mestecata au reesitu cu alegerea conatiunaliloru loru, 6r' candu veni6 cate 3 romani intr'o candidatura, atunci se alegea romanu. — Pana acum s'au alesu pucini si restaurarea va dur6 inca p6te mai indelungatu, pana candu se voru alege vre o 49 membrii computandu aici si vreo 20 suplinitori, cu oari comunitatea va av6 120 membrii pre viitoriu. Intre cei alesu se afla si renumitulu nostru barbatu d. Georgiu Baritiu si d. negutiatoru Ioanu Georgiu Ioanu. Nepotismulu s6u rudeniele deap6re s'au incungiuratu. Una amu mai dori, c'a se vina la alegere mai multe candidaturi cu cate 3 romani, ocea ce cere equitatea si impartialitatea si a Ilustritei Sale Domnulu comite. —

— 15 Dec. Eri se fini restaurarea, din romani se mai alesa inca unulu D. Stefanu Rusu secretarin, si mai multi nu prea! —

Din tienutulu Sibiuulu 1 Dec.

Stamu se nu ne credemu ochiloru, Dle Redactoru! de atate intrigari, cate se dau pe facia in dilele aceste, totu n'am creditu oapaci pe atati dintre 6menii nostri, cari pana mai eri erau intre conducatorii natiunei. Ce blamagiu! ce mai apa pe m6r'a antagonistiloru nostri neadormiti!

Depesi'a din Brasiovu publicata in Nr. 87 alu „Telegrafulu Romanu“ in caus'a pleniputintiei date unoru deputati si comentarea patimasias din Sibiu 1 Nov. a acelei depesie, a desgustatu si p'aici, c'a in totu loculu, pe t6ta suflarea de romanu. Intr'adeveru unu ce mai nesocotitu si

necalitu n'au potutu aduce nici candu „Tel. R.“ — „Herm. Zeitung“ a reprodusu si ea cu t6ta placerea acea depesia si acea corespondintia, cum si certele de mai inc6ce dintre „Telegrafu“ si „Gazet'a“, si credeti oa nu fara scopu. — De catu, strainii au aflatu ei mai de multu c'a noi despre dragostile ce esiatu intre conducatorii natiunei n6stre. Dar' „Herm. Z'g.“ ar face bine, candu ar reproduce credintiosu si corespondintia Dlui S. Trifu din „Telegrafu“ Nr. 90 a. c. despre tiranesc'a ucidere a romanulu: O. M. din Cornatielu prin sasii din Rosi'a.

Candu amu cititu mentionat'a depesia ou comentariulu ei in „Tel. Rom.“, mi-venira aminte cuvintele, pe care, de mi-aduou bine aminte, inainte cu vr'o 12—13 ani le adresase „St6u'a Dunarei“ (diurnalu din Moldov'a redigeatu p'atunci de D. M. Cogalniceanu) cat'a „Telegr. Rom.“ dicundu-i: „Parinte Telegrafe, pune mai pucina temeia in cadelnitia, ca ne orbesci ou fumulu!“ Suntemu siliti a repeti si adi acea rugare. Celu pucinu „Tel. Rom.“ putea se lips6sca pe romani de marea bucuria ce cugeta a fi facutu prin bravur'a publicarii telegramulu si a corespondintiei din 1 Nov. — Astadi, candu avemu oea mai mare trebuintia de intielegere, n'ar trebui cautata c6rt'a ou luminarea. Apoi ne miramu multu si de Domnii Brasioveni, nu statu pentru fapt'a comisa, catu pentru motivarea ei. Corespondintia „Telegrafulu“ dice, ca retragerea pleniputintiei a urmatu dupace Brasiovenii au intielesu, ca aceea n'ar fi dupa voi'a cutarua dela Sibiu. Cine p6te crede, ca Brasiovenii se luore dupa convingerea altu'a, si nu dupa a loru? „Telegrafulu“ se nu cr6da a le face prin ac6st'a mare on6re. Noi amu invetiatu a cunosce altfelu pe Brasioveni; ii soimu 6meni descepti, cu judecata, neaternati, cari in totudeun'a luca dupa convingerea loru si nioi candu dupa a altu'a. Anulu 1865 nu e asia departe indereptu, c'a se fimu vitatu, cum Brasiovenii au tramisu o deputatiune la Sibiu, apre a rug6 pe Escelenti'a S'a mitropolitulu, c'a se aiba buaatate a convoc6 congresulu natiunalu, cu t6te ca ast'a nu pr6 6ra p'atunci unu ce placutu pe la Sibiu. Deputatiunea brasiovana se purt6 in t6te cercurile prin Sibiu, dupa cum i impunea misiunea ei. Intr'o s6ra la otelulu „Bucuresci“ acei Domni intrara intr'o disputa frum6sa cu D. Redactore de adi alu „Tel. Rom.“ despre trei politice si si aperara parerile cu multa intielegintia si logica, incatu in urma D. Redactoru, invinsu, le dise: „Me 6rtati Domniloru, ca eu nu su omulu politice!“ (?) Brasioveniloru le urmara atunci Resinarii si alte comune, petitionandu asemene pentru convocarea congresulu, inse fara rezultat.

Deci suntemu tari in convingerea, ca bravii nostri Brasioveni, dupa intielegintia, averea si pusetiunea loru neaternata voru fi, cum au fostu si in trecutu, premergatori cu intreptinderi natiunale si nu voru fi ascultatori orbesce de oei cari vreu a face si politic'a confesiunala.

„Telegrafulu“ tiene, ca archiereii au fostu „innegriti“ prin outare diurnu din causa, ca „acesti'a s'ar fi retrasu dela conducerea cauzei natiunale.“ Ve n'sielati Dloru, lucrulu e toema din contra: natiunea, multiamita ceriulu, adi n'ar mai plange pentru asemene retragere.

E curiosu, cum „Telegrafulu“ in Nr. 87 a. c. spune „Gazetei“, ca nu ea face natiunea si apoi dice: „Natiunea n6stra romana se tiene strinsu de concludese congreseloru ei natiunali; ea a primitu cu cea mai mare multiamire actiunea deputatiloru si regalistiloru romani dela diet'a din Clusiu.“ Crede 6re „Telegrafulu“, ca elu face mai multu natiunea decatu „Gazet'a“? Cine l'au imputernicitu a d6 asemene dechiaratiune in numele ei? Candu si unde

nile sunt corecte se vede, ca pretini'a austriaco-rusésca din partea Austriei e respicata. —

— In 8 Dec. deputatiunea dietei din Vien'a cu maresialulu provincialu, principelu Coloredo in frunte duse adresa dietei la Mai. Candu intrá deputatiunea Mai. S'a se afá in loculu primirii si primí adresa din man'a principelui respondendu la adresarea lui cu cuvintele urmátore pré'nalte:

„Eu primescu cu acést'a adresa dietei Austriei inf. si cuprináulu ei 'lu voi cupune la campanire.“ Mai. S'a salutá, si deputatiunea parasi indata sal'a. Audientia abia a ttenutu o minuta. —

Studiu constitutiunalu.

De A. Papi Ilarianu.

IV.

(Capetu.)

Constitutiunea nóstra, la esemplulu constitutiunii belgiane, investa pe inalt'a curte cu unu dreptu estraordinariu in procesele ministeriali: cu dreptulu de a caracterisá delictulu si a determina pedéps'a.

Acést'a erá neaperatu.

Intr'adeveru precum veduramu, delictelu ministriloru atatu de felurite potu se fia, incatu veri-ce incercare de a specificá factulu séu pedéps'a ar fi lucru in desiertu si periculosu chiaru; cea mai mare parte din aceste delictu, déca nu tóte, fiindu speciali ministriloru, nu puteau fi prevediute in codicele penale, destinatu pentru generalitatea cetatieniloru. Éta necesitatea juridica de a investi pe curte cu dreptulu de a le caracterisá si pedepsi. In Engliter'a si Franci'a unde lipsia asemenea dispositiune legale, lordii in mai multe ronduri, ei pairii la 1830, se crediura nevoiti a si arogá acestu dreptu afara din lege si in contra tutoru principieloru de dreptu, parte spre a nu lasá fapt'a comisa asupra constitutiunii, nepedepsita, numai pe temeu, ca legea penale ordinara nu o prevedea, si parte chiar' spre a scapá pe acusatulu de persecutiunea si resbunarea multimii. Éta dara si necesitatea politica a dispositiunii nóstre.

Altmintrelea, pentru casurile neprevédute in legea comuna, dreptulu discretionarulu alu curtii de a determiná pedéps'a se intinde pana la detentiune inclusivu.

In ceea ce privesce acum procedur'a curtii in cauzele ministriloru: se intielege de sine, ca curtea va urmá legii comune, care coprinde garantie de ajunsu atatu pentru justitia catu si pentru acusatulu.

Art. 501—502 din codicele instructiunii criminale nu se aplica la ministrii dati in judecat'a curtii; sectiunea civile adica, nu pronuncia in cauza ministriloru cá camera de acusatune, ci asupra ministriloru se pronuncia inalt'a curte deadreptulu in sectiuni unite. Acést'a resulta nu numai din art. 68 alu legii organice a curtii, dara si din natur'a institutiunii responsabilitatii ministeriale, dupa care adunarile sunt adeverat'a camera de punere in acusatune a ministriloru, apoi a recunósce sectiunii civile dreptulu de a se pronuncia asupra admisibilitatii acusatunii, ar insemná, nu numai a slabi, a miciorá dreptulu de acusatune alu adunariloru, dara a lovi si constitutiunea, care dice, ca singura curtea in Sectiuni-Unite este in dreptu a judecá pe ministri.

Nu mai timarirea pornita de Domnu se face prin procurorile generale; éra acusatunele pornita de adunare se sustiene, nu de procuror, ci de ea insasi, negresitu prin comisari alesi de dens'a. Ca-ci de si procurorile generale, cá reprezentante alu legii si alu societatii, cá magistratu, in dreptu, este liberu si independent in conclusiunile sale; fiindu elu inse revocabile dupa legea nóstra, adunarea erá in totu dreptulu de a incredintiá acusatunele la ómeni alesi de dens'a, éra nu numiti de guvern.

Din combinatiunea, spiritulu si ratiunea art. 231 si 512, din instructiunea criminale precum si din principiulu indivisibilitatii instructiunii si a delictului, séu delicteloru comise, resulta ca adunarile si Domnulu sunt in dreptu de a acusá si a tramite inaintea curtii impreuna cu ministrii si pe complicii loru, si de acestia n'aru fi ministri; ca-ci afara de motivele legali ce atinseramu tóte ratiunile jurisdicțiunii exceptiunale, a ministriloru, militéza si pentru complicii loru, asia in catu acestia nu fara periculu s'ar tramite inaintea instantieloru ordinare, la cari nu se póte presupune nici acea indepen-

dintia de judecatu, nici cunoscintiele despre natur'a acestoru procese politice cari se presuma in cea mai inalta curte a tieriei; nici se póte dice, ca s'ar face compliciloru vre una nedreptate impartasindu-i din privilegiulu judecatorescu alu ministriloru; de alta parte numai cu chipulu acest'a se póte evitá si periculu de sentintie contrarie date asupra aceluasi obiectu, lucru prin care nu pucinu s'aru compromite justiti'a.

Dara déca complicii ministriloru sunt justitiabili totu de inalt'a curte, de si nu sunt ministri, de alta parte inse, nici unu particularu nu se póte presentá la curte cu nici unu feliu de plangeri asupra ministriloru; procedendu astfel, curtea ar perde tóta importantia institutiunii sale politice, si decisiunile sale, atatu de urginti in aceste mari procese politice, aru intardiá fórté prin neterminabili cercetari civili provocate de partile lesate. Partea lesata, chiar' pentru ca nu póte acusá precum veduramu mai susu, nu póte nici interveni. Acést'a e constante in doctrina si in jurisprudintia; curtea pairiloru din Franci'a, pre asemeni temeieri frumosu desvoltate in raportulu comtelui Bastard, respinse interventunele partiloru lesate in procesulu ministriloru lui Carolu X. De altmintrelea constitutiunea nóstra e destulu de chiara asupra acestui punctu. Dara se intielege de sine, ca libera e partea lesata de a si urmari interesele civili in contra ministriloru inaintea instantieloru ordinare conformu legii comune; libera de a i urmari pe acestu dramu chiar' si in penale, pentru veri-ce delictu séu orima comisa de ei afara din exercitiulu functiunii.

De alta parte inse, nu incapó cea maimica indoieála, ca Domnulu si adunarea sunt in dreptu de a urmari in contra ministriloru, de una data cu actiunea publica si actiunea civile, si curtea conformu art. 8 proc. crim., ar fi in datoria a se pronuncia si asupra acestei actiuni accesorie. Nu éra nici loculu nici timpul, de a atinge acum si actiunea civile ce s'aru intentá de Domnu séu adunare asupra ministriloru, cá actiunea principale.

Dara spesele de judecata in procesele ministeriale cine se le pórté? Negresitu, celu ramasu din judecata. Prin urmare ministrulu, candu va fi condamnatu; adunarea, adica tier'a, candu ministrulu va fi acuitatu.

Satisfactiune ulterioare, ministrulu acuitatu, nu este in dreptu a pretinde dela adunare ce pe nedreptu l'aru fi acusatulu; cu deosebire nu s'aru poté întórcé asupra-i cu actiune de calumnia; ca-ci, de una parte, adunarea, cá atare, nu are judecatoru peste sine; éra de alt'a, dupa constitutiune, nici unu membru alu adunarii nu póte fi urmaritu pentru opiniunile si voturile emise in cursulu exercitiului mandatului. Priu urmare satisfactiunea ministrului sta in ecuitatea si despagubirea s'a. Éra in contra adunarii nu e altu remediulu legale de catu disolutiunea.

Inca una cestiune importante. Candu, din intemplantu, curtea, intr'unu procesu de ministri, ar dá una sentintia, nula in dreptu séu in factu; ar mai fi vre unu remediulu legale de a indreptá reulu? Cestiunea la noi ou atatu e mai importante, ca Domnulu nu l'ar poté gratiá fara una cerere din partea adunarii ce l'a acusatulu. D. Mohl nu se indoiesce a deslegá cestiunea, propundu una revisiune estraordinara a sentintiei chiar' si pentru tierile ale caroru legi de procedura n'aru cunósce acestu remediulu legale. In catu pentru noi, eu credu, ca revisiunea ar trebui se se faca, indata ce s'aru presentá vre unulu din casurile prevediute la art. 445—447 din procedur'a criminale, casuri in generale fórté rari, dara cu tóte aceste posibili.

V.

Venimu la acincea si cea din urma parte a discursului nostru. Amnesti'a póte óre impedecá cursulu urmaririi séu alu judecatii ministriloru, si grati'a esecutarea sentintiei?

Constitutiunea nóstra pune urmatórele patru principie fundamentali in materi'a de amnestia si gratia:

1. Domnulu nu póte suspende cursulu urmaririi séu judecatii.
2. Elu inse are dreptulu de amnestia in materia politica.
3. Are dreptulu de a ertá séu miciorá pedepsele in materia criminale.
4. Nu póte inse ertá nici miciorá pedéps'a hotarita ministriloru de catra inalt'a curte,

de catu numai dupa cererea adunarii care'i a pusu in acusatune.

Inainte de tóte se insemnamu bine, ca grati'a vine dupa ce sentinti'a s'a pronunciatu, dupa ce justiti'a s'a facutu: atunci ea éra réu micioréza pedéps'a. Éra amnesti'a vine in cursulu urmaririi séu judecatii, ea impedeca si curma actiunea justitiei: amnesti'a e una gratia anticipata. Amnesti'a in parerea tutoru jurisconsultiloru, este unu actu politicu si generale, care imbraciséza una categoria de crime, una clase intrega de cetatieni; motivele si ratiunea ei sunt interesulu publicu, utilitatea publica, pacificatiunea generale; ea se face in interesulu tieriei, éra nu alu persóneloru. Intra acést'a amnesti'a se deosebesce de cartile de abolitiune, cari curma cursulu justitiei in interesulu si favórea unui séu si mai multoru individe anumite, pentru unulu séu mai multe delictu de asemenea anumite.

Amnesti'a este una esceptiune dela regul'a generale, ca Domnulu nu póte suspende cursulu urmaririi séu judecatii. Sub conventiune Domnulu nu se bucurá la acestu dreptu esceptiunale, prin urmare, in dreptu, nu l'ar fi pututu exercitá de catu numai impreuna cu adunarea. Constitutiunea Belgiei inca nu cunósce regelui dreptulu amnestiei. Éra dupa constitutiunea nóstra, Domnulu, déca are dreptulu amnestiei la materia politica, nu are inse asia numitulu dreptu de abolitiune.

Camca pedéps'a ministrului condamnatu de curte pentru una crima séu delictu politicu nu póte fi ertata nici miciorata fara una cerere din partea adunarii, care l'a acusatulu: acést'a o spune claru constitutiunea nóstra. Dara nu e constitutiunea totu atatu de esplicita si in privirea amnestiei. Ea lasa locu indoieiela déca amnesti'a s'aru poté intinde si asupra ministriloru dati in judecata de adunarea nationale? S'aru poté invocá in favórea acestui dreptu, dispositiunea generale coprinse in alinea 4 a art. 93 din constitutiune. De alta parte inse, cauta se cunósceamu, ca s'ar poté responde, ca amnesti'a aplicata la ministri, persóne anumite urmariti pentru delictu speciale, n'aru mai fi amnesti'a art. 93, ci ar fi una adeverata abolitiune, necunoscuta constitutiunii nóstre; afara de aceea ca intinderea amnestiei asupra loru, ar face ilusoriu dreptulu de acusatune alu adunariloru si tóta institutiunea responsabilitatii ministeriale; si apoi, déca constitutiunea nu cunósce dreptulu de a ertá séu miciorá pedéps'a fara una cerere din partea adunarii, cum s'ar poté dice, ca ar recunósce dreptulu de a curmá si a stinge procesulu? S'ar poté aduce si esemplulu Engliterii, unde ministri acusatii nu una-data invocara amnesti'a inaintea curtii lordiloru, dara totodéu'a in desiertu: si anume candu Carolu II. voi se stinga prin amnestia procesulu lui Danby, comunii si lordii in unanimitate declarara, ca amnesti'a regéscu nu are nici unu efectu in procesele ministriloru; si decisera a se considerá de tradatori ai drepturiloru englesse vericine ar afirmá validitatea acestei carti de amnestia. In totu casulu, una lege speciale la noi n'ar trebui se lase acestu punctu nelamuritu. De altminteri, in casu candu Domnulu da in judecata pe ministri, elu putendu revocá acusatunele in veri ce stadiu alu procesulu, precum veduramu mai susu, nu are trebuintia de a i amnestiá.

* * *

Am terminatu, domnii mei.

Am atinsu rapede, per summa quasi capita, tóte punctele mai esentiali ale responsabilitatii ministeriale. Arare ori amu desbatutu, mai multu amu constatatu rezultatele sciintiei si ale jurisprudintiei. Scopulu meu erá mai multu a indigitá de catu a discutá acést'a materia complecisa, si credu alu fi ajunsu déca amu pututu desteptá luarea aminte asupra unui obiectu, mai multu enunciatu de catu regulatu, prin una lege atatu de scurta, care da nascere la cestiuni atatu de varie, cestiuni cari inca nu tóte sunt deslegate de doctrina si jurisprudintia, dara cari tóte sunt de una importantia practica pentru curtea nóstra.

Afara de a Belgiei, nici una alta curte din Europ'a nu se bucura de drepturi mai inalte, mai intinse, mai frumóse; dvóstra sunteti nu numai pazitorii legiloru comune; sanctitatea pactului fundamentale alu tieriei inca dvóstra este incredintiata. Sunteti inaltulu tribunalu politicu alu tieriei, aveti dreptulu de a ve pronuncia între cele doua mari puteri ale statului.

Dara ori-catu dreptulu e de mare: nimica

